

Wereldkampioenschap Belle bevestigt titel.

De schaakwereld kent een aantal toernooien met een lange traditie. Het bekendste voorbeeld is natuurlijk het toernooi in Hastings. In ons land denken we meestal direct aan het Hoogoventoernooi. Ook het IBM toernooi heeft een aardige staat van dienst (gehad).

Ondanks het feit dat computerschaak een nog jonge loot in de schaakwereld vertegenwoordigt, bestaat daar toch al een toernooi met een reputatie die klinkt als een klok en waarbij niet over afbouwen gesproken wordt. Het is het ACM-North American Computer Chess Championship.

In 1970 werd het in New York voor de eerste keer door de ACM (Association for Computing Machinery's) tijdens de jaarlijkse conferentie georganiseerd. Afgelopen jaar vond van 26 tot 28 oktober 1980 het elfde toernooi plaats in Nashville Tennessee.

Toernooiverloop

Er waren 10 deelnemende programma's. Sommige hadden elkaar een maand eerder tijdens de wereldkampioenschappen in Linz ook al bestreden. Opnieuw won het programma BELLE (Ken Thompson en Joc Condon) het toernooi, dat volgens het Zwitserse systeem gespeeld werd. (4 ronden). Chaos werd ook nu weer tweede. Het verloor namelijk, evenals in Linz, de onderlinge partij tegen BELLE.

In de tweede ronde ondervond BELLE geweldige tegenstand van Cray Blitz, een programma dat afkomstig is van de Universiteit van Southern Mississippi (ontwikkeld door Robert Hyatt, Albert Gower, Dave Darling en Derek Robb).

Het programma Chess 4.9 van de Northwestern University (vele malen kampioen) deed dit jaar niet mee, omdat een van hun mensen op het laatste moment ziek geworden was.

De eindstand luidde: 1. BELLE 4; 2. Chaos 3; 3/4. Challenger X, BeBe 2½; 5/6. Cray Blitz, Mychess 2; 7/8. Ostrich 81, Cube 2.0 1½; 9. Awit 1; 10. Clash 0.

Prestatie

Chaos besliste de strijd om de tweede plaats in zijn voordeel door in de laatste ronde van Cray Blitz te winnen. Hieronder ziet u deze partij. De kracht van BELLE heeft u al eerder gezien en deze partij zal u

(ook de afwikkeling is bij Chaos in goede handen, met de tekstzet wint wit een tweede pion; Cray Blitz besluit in troebel water te gaan vissen) 30. Pxd4 31. exd4 Dxd4 32. Lxf7+ Kh8 33. g3 Tf8 34. Df5 Dal+ 35. Kg2 Db2 36. Lg6! (De tijden dat met zulk materiaal voordeel nog uren lang rond geklungeld werd, zijn voor de allersterksten onder de programma's verleden tijd. Wit heeft geen enkele moeite met de afwikkeling) 36. Db8 37. Dd7 Da8+ 38. Kg1 Tg8 39. Ta7 Df3 40. Txa4 De3 41. Dd5 Tf8 42. Kg2 Db2 43. Lf5 Db8 44. Ld3 Db2 45. Tf4 Tg8 46. De4 zwart geeft het op. Een partij die de gemiddelde clubspeler niet misstaat en die zelfs voor de sterke speler al bijna de moeite waard is om na te spelen.

Snelschaaktournooi

Tijdens dit 11e toernooi werd een nieuw evenement georganiseerd voor alle deelnemende programma's; een snelschaaktournooi met 5 seconden per zet per pro-

computerschaak

duidelijk maken dat top programma's al tot heel wat in staat zijn.

Wit: CHAOS

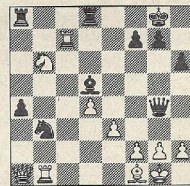
Zwart: CRAY BLITZ

Damegambiet

1. d4 d5 2. c4 e6 3. Pc3 Pf6 4. Lg5 Le7 5. e3 0-0 6. Pf3 h6 7. Lh4 Pe4 8. Lxe7 Dxe7 9. cxd5 Pxc3 10. bxc3 exd5 11. Db3 Td8 12. c4 dxc4 13. Lxc4 Pc6 14. Le2 Td6 15. 0-0 Le6 16. Dc3

Tot hier toe heeft u geen commentaar gezien op de zetten. Dat klopt, want dit is allemaal theorie en de huidige programma's kennen hun varianten goed. De tijd van 1. e4 e5 2. Dg4 d5 (wit op tilt) is voorbij. Voorzover ik de theorie kan achterhalen, gaat het verder met 16. Ld5 en dan 17. Tfcl Tae8 (Korolow-Cholmov, 1962) of 17. Tfbl Te8 18. Tb2 Tg6 19. Pe1 Dg5 (Kamprath-Neistadt 1968/69). Overigens zou op 16. Dxb7 het vervolg zijn 16. Tb8 17. Da6 Pxd4. Het is mij niet bekend waar de theoretische kennis van de programma's ophield. In Linz vertelden Fred Schwarz en Vic Berman me dat ze enkele openingsnieuwjes geïmplementeerd hadden, die nog niet in de theorieboeken stonden. Ook Ken Thompson (BELLE) heeft dergelijke nieuwjes in zijn programma. Tevens is het al eens voorgekomen dat een computerprogramma een openingsnieuwje vond (achter het bord, zo te zeggen). Kortom, binnenkort zullen ook in de openingsboeken partijen van computerprogramma's geciteerd worden.

16. Tad8 17. Tab1 Lxa2 (ondanks de vrije a-pion is dit geen goede ruil) 18. Txb7 a5 19. Ld3 Ld5 20. Tfbl a4 21. Da1 (joyeus gespeeld) 21. Ta8 22. Pd2 Tdd8 23. Pc4 (er dreigt verschrikkelijk 24. Pb6) 23. De6 24. Txc7! Dg4 (24. Lxc4 25. Lxc4 Dxc4 26. Tc1) 25. Lf1 Pa5 26. Pb6 Pb3

27. Da2 (een computer kent geen angst voor een penning) 27. Le4 28. Pxa8 Lxb1 29. Dxb1 Txa8 30. Le4

gramma. De winnaar van dit toernooi was verrassenderwijs Cray Blitz met een score van 9 uit 9, hetgeen betekende dat het BELLE (2de met 8 uit 9) een nederlaag toe wist te brengen. Hieronder volgt de nederlaag van de wereldkampioen.

Snelschaakpartij, 28 oktober 1980.

Wit: Cray Blitz

Zwart: Belle

1. e4 e5 2. Pf3 Pc6 3. Le4 Lc5 4. c3 Pf6 5. d4 exd4 6. exd4 Lb4+ 7. Ld2 Lxd2+ 8. Pbx2 d5 9. cxd5 Pxd5 10. Db3 Pce7 11. 0-0 0-0 12. Tfel c6 13. Tacl b6 14. Pe5 Le6 15. Dg3 c5 16. dxc5 bxc5 17. Pe4 Db8 18. Lxd5 Pxd5 19. b3 Pb4 20. Pxc5 Pxa2 21. Pxe6 fxe6 22. Tc6 Te8 23. Dh3 Db4 24. Td1 De7 25. Td7 Df6 26. Dg3 Te7 27. Txe7 Dxe7 28. Dg4 Te8 29. Dc4 Df6 30. f4 Dd8 31. Txe6 Ddl+ 32. Kf2 Dd2+ 33. Kg3 Del+ 34. Kh3 De3+ 35. Dxc3 Tf8 36. Dd2 Pcl 37. Dxe1 Kh8 38. De3 Kg8 39. Pd7 g5 40. Pxf8 a5 41. fxg5 a4 42. Te8 a3 43. De6+ Kh8 44. Pxf7+ Kg7 45. Dg8 mat.

Schakend Nederland - januari 1981

Prof. dr. H.J. van den Herik: Wereldkampioenschap Belle bevestigt titel